TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 334 | Tarih 9-15 Kasım

Bir insan hakları savunuculuğu kuruluşu olarak, Türkiye'de yaşanan insan hakları ihlallerini yakından takip ediyoruz. Bu çalışma kapsamında, her hafta bir önceki hafta yaşanan insan hakları ihlallerini belgeleyen bir bülten yayımlıyoruz. Ayrıca bu vakalara ilişkin güncel istatistikleri ve kategorilere ayrılmış kaynakları düzenli olarak paylaşıyoruz. Turkey Rights Monitor raporu 334 haftadır kesintisiz yayımlanmakta ve insan hakları alanında çalışan kurumlar, kuruluşlar ve ilgili paydaşlarla paylaşılmaktadır. Güncel bilgi ve istatistiklere web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz: https://turkeyrightsmonitor.com/

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla en az 52 kişi hakkında gözaltı kararı verildi. Birleşmiş Milletler Keyfi Gözaltılar Çalışma Grubu, Ekim 2020 tarihli görüşünde, hareketle bağlantılı olduğu öne sürülen kişilerin yaygın veya sistematik biçimde hapsedilmesinin insanlığa karşı suç teşkil edebileceğini belirtti. Solidarity with OTHERS tarafından, Temmuz 2016'daki başarısız darbe girişiminden bu yana Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla gerçekleştirilen toplu gözaltıların izlenmesi için ayrıntılı bir veri tabanı oluşturuldu.

9 Kasım: İzmir'de sol bir örgütle bağlantılı oldukları iddiasıyla yürütülen soruşturmada 23 kişi gözaltına alındı; İstanbul'daki bazı adreslere de baskın düzenlendi. Soruşturmada bir anma etkinliğine katılımın da delil olarak gösterildiği bildirildi.

10 Kasım: Muhalefet milletvekili Ahmet Şık'ın eşi Yonca Verdioğlu Şık, casusluk soruşturması kapsamında gözaltına alındı ve aynı gün serbest bırakıldı; soruşturmayla ailenin hedef alındığı Şık'ın partisi tarafından öne sürüldü.

10–13 Kasım: Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla yürütülen soruşturmalarda, aralarında mahpus ailelerine yardım etmekle suçlanan beş kişinin de bulunduğu 11 kişi gözaltına alındı; ayrı bir operasyonda ise 14 ilde 29 kişi daha gözaltına alındı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Ağustos 2019'da kaybolduğu bildirilen Yusuf Bilge Tunç hakkında hâlâ haber alınamadı. 2016–2018 olağanüstü hâl döneminde kararnameyle kamu görevinden ihraç edilen Tunç'un kaybolması, 2016'dan bu yana hükümeti eleştiren kişilere yönelik şüpheli zorla kaybetme vakaları arasında yer alıyor.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

13 Kasım: HABAŞ demir çelik tesisinde 9 Kasım'daki ölümcül patlamanın ardından cep telefonu kısıtlamasını protesto eden işçiler gözaltına alındı; gözaltı sayısı farklı haberlerde en az dokuz ile yaklaşık 20 arasında verildi.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

9 Kasım: Gazeteci İdris Yılmaz'ın, yolsuzluk soruşturmasına ilişkin 6 Kasım tarihli sosyal medya paylaşımı nedeniyle polis tarafından ifadesi alındı.

10 Kasım: Halk TV'ye el konulmasına yol açan soruşturmanın yeni aşamasında yedi kişinin gözaltına alındığı veya soruşturmaya dahil edildiği bildirildi; bu kişilerden birinin zaten cezaevinde olması nedeniyle yeni gözaltı sayısı netleşmedi.

11 Kasım: Yatırım fonu skandalına ilişkin iddiaların yer aldığı 2 Kasım tarihli bir habere, millî güvenlik gerekçesiyle İstanbul'daki bir mahkeme tarafından erişim engeli getirildi.

12 Kasım: Gazetecilik faaliyetleriyle ilgili ayrı davalarda iki gazeteciye ertelenmiş hapis cezaları verildi, iki gazeteci hakkında ise ev hapsi kararı alındı.

12 Kasım: Gazeteciler Ahmet Erkan Yiğitsözlü ve Tuba Demir ile muhasebeci Servet Topuz, YouTube reklam ve Patreon gelirlerinin Gülen hareketiyle mali bağlantı oluşturduğu iddiasıyla tutuklandı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

9 Kasım: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı Muhammet Erişen ile banka yöneticisi Murat Yönaç, yatırım fonu ve borsa manipülasyonu iddialarına ilişkin soruşturma kapsamında tutuklandı.

12 Kasım: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın avukatı Mehmet Pehlivan ile yedi sanık, belediye yetkililerini kapsayan yolsuzluk davasında tahliye edildi.

13 Kasım: Osman Kavala'nın tutukluluğuna karşı yapılan başvuru, tahliyesini gerektiren bağlayıcı AİHM kararlarına rağmen İstanbul'daki istinaf mahkemesi tarafından reddedildi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

10 Kasım: Cezaevi idare kurulları tarafından 2026 yılı boyunca en az 116 mahpusun koşullu salıverilmesinin ertelendiği bildirildi; avukat örgütlerinin açıkladığı sayı yalnızca bu haftayı değil, önceki ayları da kapsıyor.

13 Kasım: Adana 2 No'lu Cezaevinde yaklaşık 40 tüberküloz vakası bulunduğu, sağlık hizmetleri ve enfeksiyon önlemlerinin yetersiz kaldığı iddia edildi; vaka sayısı ve teşhisler bağımsız olarak doğrulanamadı.

KADIN HAKLARI

14 Kasım: Kadın cinayetleri ve şüpheli ölümlerin etkili biçimde soruşturulması ve cezasızlığa karşı daha güçlü önlemler alınması talebiyle İstanbul'da Karaköy'den Eminönü'ne yürüyüş düzenlendi.

TOPLUMSAL CİNSİYET HAKLARI

11 Kasım: Kaos GL derneğinin denetim kurulu üyesi üç kişi, dernek temsilcileri hakkında yürütülen davada tahliye edildi; diğer bazı sanıkların tutukluluğu sürüyor.

12 Kasım: Gazeteci Tuğba Tekerek hakkında daha önce yayımlanan bir haber ve Instagram paylaşımı nedeniyle iddianamede sekiz yıla kadar hapis cezası talep edildi.

12 Kasım: HEVİ LGBTİ+ Derneğinin feshedilmesi talep edildi ve faaliyetleri nedeniyle beş kurucusu hakkında suçlamalar yöneltildi.